

Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі
С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті

«БЕКІТЕМІН»

«С.Сейфуллин атындағы Қазақ
агротехникалық зерттеу
университеті» КеАҚ
Агрономия факультетінің деканы м.а.
Е.К. Сатыбалдиева
« 19 » 04 2024 ж.

Факультет Кеңесінің отырысында
қаралды
№ 11 хаттама « 18 » 04 2024 ж.

2024 - 2028 жылдарға арналған
6В08102 «СЕЛЕКЦИЯ ЖӘНЕ ТҰҚЫМ ШАРУАШЫЛЫҒЫ»
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ
ДАМУ ЖОСПАРЫ

Егіншілік және өсімдік кафедрасының кеңейтілген отырысында қаралды
№ 7 хаттама " 08 " 04 2024 ж.

Астана, 2024

Мазмұны

1 «Селекция және тұқым шаруашылығы»ББ даму жоспарының паспорты	3
2 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ талдамалық негіздемесі	4
2.1 Білім беру бағдарламасы туралы мәліметтер	4
2.2 Білім алушылар туралы мәліметтер	4
2.3 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ дамыту үшін ішкі жағдайлар	4
2.4 Қоршаған қоғамның сипаттамасы	5
2.5 Білім беру бағдарламасын іске асыратын ПОҚ туралы мәліметтер.	6
2.6 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ жетістіктерінің сипаттамасы	6
3 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ дамыту жоспары шешуге бағытталған проблемалардың сипаттамасы және оларды шешу қажеттілігінің негіздемесі	7
4 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ даму жоспарының іске асыру мерзімдері мен кезеңдерін көрсете отырып, оның негізгі мақсаттары мен міндеттері	8
5 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ үшін тәуекелдердің әсерін төмендету жөніндегі іс-шаралар	8
6 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ дамыту жөніндегі іс-шаралар жоспары	9
7 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ дамыту жоспарын іске асыру тетігі	10
8 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ дамыту жоспарын іске асырудың әлеуметтік-экономикалық тиімділігін бағалау	10
9 Оқу деңгейлері бойынша ББ түлегінің моделі	11

1 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ даму жоспарының паспорты

6B08102 «Селекция және тұқым шаруашылығы» білім беру бағдарламасын дамытудың 2024 - 2028 жылдарға арналған жоспарының паспорты

1	ББ дамыту жоспарын әзірлеу үшін негіздемелер	Білім беру бағдарламасын әзірлеу "жоғары оқу орындарының академиялық және басқарушылық дербестігін кеңейту мәселелері бойынша ҚР кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" 2018 жылғы 4 шілдедегі №171-VI ҚР Заңын іске асыру бойынша және кәсіби стандарттарға сәйкес жаңа НҚА-ға негізделген
2	ББ дамыту жоспарының негізгі әзірлеушілері	Академиялық комитет (бұйрық № 18.10.2023 жылғы 374-Н.) - Кипшакбаева Г.А., Рысбекова А.Б., Дүйсібаева Э.Н., Базилова Д.С. – PhD, "А.И.Бараев атындағы АШҒӨО" ЖШС генетикалық ресурстар зертханасының ҰШЖ, Ғабдола Ә. – "Ауыл шаруашылығы дақылдарының генетикасы және селекциясы" ББ 2 курс докторанты. Шақырылғандар: Жирнова Ирина Александровна, а.ш.ғ.д., «А.И.Бараев атындағы АШҒӨО» ЖШС дәнді-бұршақты, жемдік және майлы дақылдарды өсіру бөлімінің меңгерушісі; Луцак Павел Васильевич, "Найдоровское" ЖШС директоры.
3	ББ даму жоспарын іске асыру мерзімдері	2024 - 2028 жылдар
4	Қаржыландыру көлемі мен көздері	мемлекеттік бюджет
5	ББ даму жоспарын іске асырудан күтілетін түпкілікті нәтижелер	ауыл шаруашылығы дақылдарының селекциясы және тұқым шаруашылығы бағыты бойынша жалпы мәдени, базалық және кәсіптік құзыреттерге ие және АӨК саласындағы және сабақтас салалардағы жұмыс берушілердің талаптарын қанағаттандыратын мамандар даярлау.

2 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ талдамалық негіздемесі

2.1 Білім беру бағдарламасы туралы мәліметтер

С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеті агрономия факультетінің егіншілік және өсімдіктану кафедрасы бітіруші кафедра болып табылады. Агрономиялық бағыттағы мамандарды даярлау 1958 жылдан бастап жүргізіліп келеді. Жаңа НҚА енгізілуіне байланысты бакалавриаттың білім беру бағдарламасы – 6B08102 «Селекция және тұқым шаруашылығы» 2019 оқу жылынан бастап әзірленді және енгізілді.

Білім беру бағдарламасы "Селекция және тұқым шаруашылығы" жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарының жіктеуішіне сәйкес әзірленген және Дублин дескрипторларымен және Еуропалық біліктілік шеңберімен келісілген.

Білім беру бағдарламасы қазіргі жағдайда кәсіби қызметтің теориялық және практикалық міндеттерін шешуге қабілетті ауыл шаруашылығы дақылдарын селекциялау және тұқым шаруашылығы саласындағы бәсекеге қабілетті, жоғары білікті мамандарды кешенді және сапалы даярлауды қамтамасыз етуге бағытталған.

Білім беру бағдарламасының бірегейлігі қазіргі уақытта ауыл шаруашылығы дақылдарын селекциялау және тұқым шаруашылығы саласында кадрлардың тапшылығы өткір сезілуде. Бұл білім беру бағдарламасы ғылыми және өндірістік мекемелерді білікті кадрлармен қамтамасыз етуге бағытталған. Негіздері Білім беру бағдарламасын әзірлеу кезінде жетекші университеттердің әлемдік тәжірибесі ескерілді.

Білім беру бағдарламасы пәндерді оқытудың модульдік жүйесі негізінде әзірленген және 15 модульден тұрады. Білім беру бағдарламасы жалпы білім беру, базалық және бейіндік пәндер циклдерін, сондай-ақ қорытынды аттестаттауды зерделеуді қамтитын теориялық оқытуды қамтиды.

Бакалавриат бойынша 6b08102 "Селекция және тұқым шаруашылығы" білім беру бағдарламасын құру отандық ғылыми-зерттеу мекемелерінің ауыл шаруашылығы дақылдарын селекциялау және тұқым шаруашылығы саласындағы мамандарға деген жоғары қажеттілігімен байланысты.

Бүгінгі таңда селекция және тұқым шаруашылығы бағыттарының өзектілігі айқын, осыған байланысты Үкімет "Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы дақылдарының селекциясы мен тұқым шаруашылығын дамытудың 2023-2027 жылдарға арналған Кешенді жоспары" бағдарламасын бекітті.

Осы ББ түлектерінің нысаналы жұмыс берушілері Қазақстанның ғылыми-зерттеу мекемелері болып табылады.

2.2 Білім алушылар туралы мәлімет

С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті агрономия факультетінің егіншілік және өсімдіктану кафедрасы 6B081- Агрономия мамандығы бойынша дайындық бағыты бойынша бітіруші кафедра болып табылады.

Ағымдағы оқу жылындағы студенттердің жалпы контингенті 285 адамды құрайды, оның 223-і ҚР БҒМ гранты, 61 студент келісім-шарт негізінде білім алуға.

2023-2024 оқу жылында 6B08102 ББ-да «Селекция және тұқым шаруашылығы» оқуға 19 адам түсті, осы ББ бойынша барлығы 50 адам оқиды.

2.3 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ дамыту үшін ішкі жағдайлар

"С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті" коммерциялық емес акционерлік қоғамы (бұдан әрі – С.Сейфуллин атындағы ҚАТЗУ) Қазақстан Республикасының жоғары кәсіптік білім беру субъектісі болып табылады және жалғыз акционердің шешімімен бекітілген Жарғы негізінде жұмыс істейді. Коммерциялық емес акционерлік қоғам және "Ұлттық аграрлық ғылыми-білім беру орталығы" 05.02.2018 ж. №2, заңды тұлғаны мемлекеттік қайта тіркеу туралы 10.07.2007 ж. №27738-1901-АК.

Бүгінгі таңда ҚАТЗУ – өзінің қалыптасқан ғылыми мектептері бар көпсалалы университет, соның арқасында қазіргі профессорлық-оқытушылық құрамның негізі қаланды.

Егіншілік және өсімдік шаруашылығы кафедрасы студенттерінің ғылыми-зерттеу жұмыстары ғылыми бағдарламалар мен жобалар аясында үздіксіз жүргізіліп отырады. Нәтижесінде нарықтық экономика жағдайында олардың қажеттіліктерін қанағаттандыратын жоғары білімі бар мамандарды даярлау сапасы артады; таным мен зерттеудің ғылыми әдістерін меңгеру арқылы шығармашылық кәсіби ойлау дағдылары қалыптасады, сонымен қатар білімнің (оқу мен тәрбиенің), ғылыми және практикалық процестің бірлігі қамтамасыз етіледі; әрбір білім алушының жеке тұлғаның шығармашылық дамуына, ғылыми-зерттеу және ғылыми-техникалық шығармашылыққа қатысу құқығын жүзеге асыруға мүмкіндік беретін жағдайлар (құқықтық, экономикалық, ұйымдастырушылық, ресурстық және т.б.) жасалады және дамиды. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі ұйымдастырған студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстарының республикалық байқауында 6B080102- "Селекция және тұқым шаруашылығы" мамандығының 6B080102- "Селекция және тұқым шаруашылығы" мамандығының студенті Пердебек С. басқа қатысушылар арасында екінші орынға ие болды (ғылыми жетекшісі Рысбекова А.Б.). 2023 жылдың 22 қыркүйегінде Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың биология ғылымдарының кандидаты, доценттің 80 жылдығына арналған "Қазақстан Республикасы аумағының шөлейттену мәселелері және оларды шешу жолдары" атты халықаралық ғылыми-практикалық конференция өтті. Агрономия факультетінің егіншілік және өсімдік шаруашылығы кафедрасының "Селекция және тұқым шаруашылығы" кафедрасының профессоры Аметов Абибулла Аметович, ВВВ 01-077-21-02 тобының 3 курс студенті Самал Асхарквина "Ерекшеліктері Құрғақшылық жағдайында бидай сорттарының алғашқы тамыр жүйесін дамыту" тақырыбында баяндама жасап, 1 орынға ие болды. 2024 жылдың 14 наурызында С.Сейфуллин атындағы ҚАТЗУ-дың "ЖІГІТ СҰЛТАНЫ-2024" байқауы өтті, онда біздің Еркеш Даниал 1 курс студенті қазылар алқасының мүшелерін талантымен таң қалдырып, 1 орынға ие болды.

Осы жылдар ішінде университет қабырғасынан еліміздің агроөнеркәсіптік кешенінің түрлі салалары үшін 60 мыңнан астам жоғары білікті мамандар даярланды, олар өздерінің жанқиярлық еңбегімен мемлекет экономикасының дамуына лайықты үлес қосты және қосуды жалғастыруда. Университет өз түлектерін мақтан тұтады, олардың ішінде Президент Әкімшілігі мен Премьер-Министр Кеңесінің қызметкерлері, ҚР Парламенті Сенаты мен Мәжілісінің депутаттары, елшілер, көрнекті ғалымдар, ғылым кандидаттары мен докторлары, облыстардың, қалалар мен аудандардың әкімдері, ірі кәсіпорындар мен агроқұрылымдардың басшылары, халық шаруашылығының түрлі салаларындағы мамандар бар.

2.4 Қоршаған қоғамның сипаттамасы

Білім беру бағдарламасын дамытудағы басым бағыт білім алушыны білім беру процесінің белсенді және мүдделі қатысушысына айналдыра отырып, оның жеке қабілеттерін ашатын, оқушының жеке басына бағытталған оқыту болып табылады.

Топырақтану және агрохимия саласындағы болашақ мамандардың қалыптасуы жүретін білім беру ортасы іргелі және қолданбалы ғылымдардың әртүрлі салаларында белсенді шығармашылықпен айналысуға қабілетті тұлғаның қалыптасуын қамтамасыз ететін жағдайлардың өзара байланысы болып табылады.

Білім беру ортасының негізі оның "Агрономия" бағытындағы білім беру бағдарламаларына қолданылатын әлеуметтік құрамдас бөлігі – 65 жылдан астам С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университетінің дәстүрлері мен имиджі, өзара қарым-қатынас, моральдық-эмоционалдық ахуал; білім алушыларды әлеуметтік қолдау, сыныптан тыс жұмыстар (шығармашылық ұжымдар, спорт секциялары, ғылыми бірлестіктер және т.б.). Сондай-ақ негізгі құрамдастардың бірі

интеллектуалдық-дамытушылық орта болып табылады: дамытушылық оқытудың заманауи технологиялары (оқытудың интерактивті әдістері), факультативтер жүйесі (іскерлік ойындар, экскурсиялар), оқу-тәрбие үдерісін ұйымдастыру және т.б. белгілі бір тақырып бойынша білім алуға арналған білім беру бағдарламаларының әр түрлі бағыттары бойынша элективті курстар жүйесі, әр түрлі деңгейдегі интеллектуалды сайыстар жүйесі (пәндік және пәнаралық олимпиадалар, байқаулар, турнирлер, интеллектуалды марафондар, ойындар және т.б.), дарынды студенттерді қолдау жүйесі.

Білім беру ортасының құрылымының барлық құрамдас бөліктері ашық, өзін-өзі жүзеге асыруға мүмкіндік бар, бұл оқу іс-әрекетіне деген ынтаның артуына әкеледі, коммуникативтік дағдыларды дамытады.

2.5 Бастапқы білім беру бағдарламасын іске асыратын ПОҚ туралы мәліметтер

Кафедрада оқу сабақтарын жүргізетін профессорлық-оқытушылық құрамның жалпы саны, барлығы: 2023-2024 жж. -29. Оның ішінде ғылыми дәрежелері мен атақтары барлар: 2023-2027 жж.- 75,0% (ЖБП циклінің оқытушыларын ескере отырып). Мемлекеттік тілде сабақтарды 24 оқытушы жүргізеді. ПОҚ-ның орташа жасы 48 жасты құрайды, оның ішінде 35 жасқа дейінгілер - 1 оқытушы, 35-50 жас – 15, 50 жастан асқандар – 8 оқытушы. Ғылыми дәрежелері мен атақтары бар штаттық оқытушылар құрамының орташа жасы белгілі бір кезеңде 52 жасты құрады.

Кафедраның профессорлық-оқытушылық құрамының штаттық кестеге сәйкес жасақталуы 100% құрайды. ПОҚ дәрежелілігі 87,0% құрайды.

Кафедраның бейіні бойынша ПОҚ-ның базалық білімінің болуы - 100%.

Кафедраның профессорлық-оқытушылық құрамы үнемі жетілдіріліп отырады, біліктілікті арттыру жүйесі арқылы өзінің ғылыми-педагогикалық деңгейін көтереді. Есепті кезеңде кафедра магистратура және докторантура арқылы жас қызметкерлерінің біліктілігін арттыру бойынша тұрақты жұмыс жүргізді. 2023-2024 оқу жылында "Агрономия" мамандығы бойынша философия докторы (PhD), кафедра оқытушысы А.А. Ноғаев қауымдастырылған профессор атағына ие болып, 2023 жылғы "Университеттің үздік оқытушысы" байқауының жеңімпазы атанды.

Мамандық студенттеріне сабақ жүргізетін профессорлық-оқытушылық құрамның 5-і "Университеттің үздік оқытушысы" мемлекеттік грантының иегерлері (профессорлар Стыбаев Г.Ж., Мусынов К.М., Хасанов В.Т., аға оқытушы Байтеленова А.А., Ноғаев А.А.).

Кафедраның кадрлық әлеуетін талдау оның жоғары кәсіби деңгейін және жетілдіруге деген ұмтылысын көрсетті.

2.6 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ жетістіктерінің сипаттамасы

Бағдарламаның жетістіктеріне студенттердің өндірістік практикадан өтуі туралы мамандандырылған ғылыми-зерттеу институттарымен жасалған шарттардың санын жатқызуға болады. Егіншілік және өсімдік шаруашылығы кафедрасында соңғы жылдары "Қарағанды өсімдік шаруашылығы және селекциясы ғылыми-зерттеу институты" ЖШС, "Қазақ ауылшаруашылық өнімдерін қайта өңдеу ғылыми-зерттеу институты" ЖШС, "Оңтүстік-Батыс мал шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты" ЖШС, "Күріш шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты" ЖШС, "Оңтүстік-Батыс мал шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты" ЖШС, "Атамекен-Агро" ЖШС, "Агрофирма ТНҚ" ЖШС, "Ақмола-Феникс" АҚ, "Картоп шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты" ЖШС және көкөніс шаруашылығы" ЖШС, "Қазақстанның жылыжай технологиялары" ЖШС, "Қазақ егіншілік және өсімдік шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты" ЖШС, "Қазақ мал шаруашылығы және жемшөп өндірісі ғылыми-зерттеу институты" ЖШС, "Izet green house" ЖШС, "Астана эко стандарт" ЖШС, "Ж.Жиенбаеватындағы Қазақ өсімдік қорғау және карантин ғылыми-зерттеу институты" ЖШС, "Баймырза Агро" ЖШС, "Ен Дана" ЖШС келісімшарттар жасалды.

Тәжірибеге бағдарланған мамандарды даярлау үшін дуалды оқытудың маңызы зор. 2023-2024 оқу жылында мамандық бойынша білім алушылар "Қазақ өсімдік шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу ғылыми-зерттеу институты" ЖШС, "Led System media" ЖШС, "А.И.Бараев атындағы астық шаруашылығы ғылыми-өндірістік орталығы" ЖШС базаларында тәжірибелік сабақтары өтті.

Кәсіптік практикаларды жүргізу тәсілдері: стационарлық, көшпелі, көшпелі-далалық.

Мүгедектер мен денсаулық сақтау мүмкіндіктері шектеулі адамдар үшін практикадан өту орындарын таңдау олардың осы білім алушылар үшін қолжетімділік талабына және денсаулық жағдайына сәйкес келеді.

"Селекция және тұқым шаруашылығы" білім беру бағдарламасының бакалавриат бағдарламасын меңгерген түлектер кәсіпорындарда, АӨК-де, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің бөлімшелерінде және ғылыми мекемелерде жұмыс істей алады.

Сонымен қатар, бүгінгі күні кафедрада "Селекция және тұқым шаруашылығы" ББ білім алушылары да орындаушы ретінде кіретін МҚ, МУ ғылыми жобалары іске асырылуда, жетекшілері - Г.А. Кипшакбаева, Б.О. Амантаев, А. Б. Рысбекова, Л. П. Зотова.

3 «Селекция және тұқым шаруашылығы» ББ дамыту жоспары шешуге бағытталған проблемалардың сипаттамасы және оларды шешу қажеттілігінің негіздемесі

- білім беру бағдарламаларының мазмұнын жетекші шетелдік және қазақстандық жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламаларымен үйлестіру және тиімді педагогикалық технологияларды енгізу, білім беру және ғылыми-өндірістік ортаны интеграциялау, жоғары білікті мамандарды тарту арқылы білім сапасын арттыру.- практиктер;

- ұсынылатын оқу бағдарламалары мен білім беру қызметтерінің вариативтілігі мен көпдеңгейлілігін қамтамасыз ететін білім берудегі құзыреттілік тәсіл;

- мемлекеттің, мүдделі тұлғалардың және білім алушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталу және ЖОО-ның ұлттық даму басымдықтарымен және даму стратегиясымен келісімділік.

- білім беру бағдарламасын басқару жүйесінің ашықтығы және мүдделі тұлғалар өкілдерінің (жұмыс берушілер, оқытушылар құрамы, білім алушылар) білім беру бағдарламасын басқарудың алқалық органдарының құрамына қатысуы.

- білім алушыларға тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету, соның ішінде. кәсіби құзыреттілікті қалыптастыруға бағытталған жеке білім беру бағдарламасын қалыптастыру бойынша оқыту тіліне қарамастан. білім алушыларға қосымша білім берудің кең ауқымын және қосымша білім беру қызметтерін, оның ішінде ақылы қызметтерді алу мүмкіндігін қамтамасыз ету;

- білім берудің дәстүрлі жоғары сапасының нәтижесі ретінде түлектердің әлеуметтік және кәсіби құзыреттілігі мен білімінің жоғары деңгейін қамтамасыз ету;

- әлемдегі жетекші аграрлық зерттеу университеттерінің тәжірибесіне сәйкес білім беру үдерісін реформалау және материалдық-техникалық базаны нығайту.

"Селекция және тұқым шаруашылығы" ББ студенттерінің көптеген бейіндік пәндер бойынша оқу практикасынан өту мүмкіндігі бар, оқу практикасын ұйымдастыру практикада, оның ішінде дуальды оқыту шеңберінде пәндерді оқу кезінде өте маңызды, осыған байланысты көрнекі оқу практикасын өткізу үшін өндіріс базаларына баруды ұйымдастыру қажет.

4 Одаму жоспарының негізгі мақсаттары мен міндеттері ББ«Селекция және тұқым шаруашылығы»оны іске асыру мерзімдері мен кезеңдерін көрсете отырып

Мақсат білім беру бағдарламасының бағдарламалар - бауыл шаруашылығы дақылдарының селекциясы және тұқым шаруашылығы бағыты бойынша жалпы мәдени, базалық және кәсіптік құзыреттерге ие және агроөнеркәсіптік кешен саласындағы және онымен байланысты салалардағы жұмыс берушілердің талаптарын қанағаттандыратын мамандарды даярлау.

Білім беру бағдарламасының міндеттері:

1. Фбітірушінің жалпыадамзаттық және әлеуметтік-тұлғалық құндылықтарын қалыптастыру;

2. Фқажетті кәсіби құзыреттіліктердің теориялық білімдері мен практикалық дағдыларын қалыптастыру с облысындаауыл шаруашылығы дақылдарының елекциясы және тұқым шаруашылығы ;

3 Бастаптүлектің кәсіби қызметке, ұтқырлыққа, өмір бойы үздіксіз кәсіби және моральдық жетілуіне және өсуіне дайындығын қалыптастыру.

ББ дамыту жоспарының мақсаты«Селекция және тұқым шаруашылығы» білім беру бағдарламасын табысты дамыту үшін жағдай жасауға бағытталған іс-шаралардың әртүрлі түрлерін әзірлеу болып табылады.

5 МББ үшін тәуекелдердің әсерін төмендету бойынша іс-шаралар «Селекция және тұқым шаруашылығы»

Білім беру бағдарламаларын табысты іске асыруға тәуекелдердің әртүрлі түрлері әсер етуі мүмкін, сондықтан оларды азайтудың алдын алу шараларын әзірлеу қажет.

№	Тәуекелдер	Тәуекелдерді төмендету жөніндегі шаралар
1	Әлеуметтік (жетекші оқытушыларды жұмыстан шығару, өндірістік жанжалдар)	1. Қызметкерлерді ынталандыру жүйесін құру. 2. Оларды мекеменің даму бағдарламасы бойынша жұмысқа қосу 3. Ынталандыру 4. Қолайлы моральдық-психологиялық ахуал туғызу 5. Әлеуметтік қолдау
2	Қаржылық-экономикалық тәуекелдер (баламалы қызметтер санының өсуі, тұтынушылардың төлем қабілеттілігінің төмендеуі, салықтардың, коммуналдық қызметтерге бағалардың өсуі және т.б.)	1. ЖОО мен ББ имидждік қызметін күшейту 2. Басшылықты таңдау бойынша іс-шаралар
3	Өндірістік-технологиялық тәуекелдер (жабдықтың тозуы, технологиялардың жаңалығы)	1 Материалдық-техникалық базаны жаңарту 2 ПОҚ-ның педагогикалық шеберлігін, тілдік және кәсіби біліктілігін арттыру 3 Оқытудың заманауи технологияларын енгізу 4 Оқу үдерісін ақпараттандыру және сәйкесінше жобалардың құны
4	Форс-мажорлық мән-жайлар (террористік актілердің қатерлері, табиғи және техногендік сипаттағы апаттар)	Жоспарда жойылуы жаңа білім беру нәтижелерін алуға айтарлықтай әсер етпейтін іс-шаралар блогын бөлу
5	Бейінді пәндерді оқытатын зертхананың болмауы	Оқу зертханасын құру

**6 ЖОСПАР ІС-ШАРАЛАР БОЙЫНША ДАМЫТУЮ ОП «СЕЛЕКЦИЯ
ЖӘНЕ ТҰҚЫМ ШАРУАШЫЛЫҒЫ»**

№	Іс-шаралардың атауы	Іске асыру мерзімдері	Жауаптылар	Күтілетін нәтижелер	Ресурстық қамтамасыз ету
1	Әлеуетті жұмыс берушілердің пікірлерін ескере отырып, бакалавриаттың ББ жетілдіру	2024-2028	Кафедра меңгерушісі, ББ бойынша жұмыс тобы	НҚА-дағы өзгерістерді, стейкхолдерлердің ұсыныстарын ескере отырып	-
2	Мемлекеттік және орыс тілдеріндегі жаңа ОӘЖ, компьютерлік бағдарламаларды әзірлеу	2024-2028	Кафедра меңгерушісі, ПОҚ	Жаңа ОӘЖ әзірленетін болады	-
3	Шаруашылық жүргізуші субъектілермен ғылыми жобалар мен шарттардың санын арттыру	2024-2028	Кафедра меңгерушісі, кафедра оқытушылары	Конкурстарға жобалық өтінімдер берілетін болады	жобалар шеңберінде қаржыландыру
4	Еліміздің өндірістік кәсіпорындарында дуалды оқыту нысанын жүргізу	2024-2028	Кафедра меңгерушілері, кафедраның жауапты оқытушылары	Дуальды оқыту шеңберінде пәндерді өткізу	
5	ПОҚ студенттерінің академиялық ұтқырлығы	2024-2028	Кафедра меңгерушісі, академиялық ұтқырлыққа жауапты	ПОҚ студенттерінің академиялық ұтқырлығы	ҰЭМ, халықаралық бағдарламалар, ауыл шаруашылығы және т.б. есебінен.
6	Студенттерге дәрістер оқу, семинарлар өткізу және т.б. үшін жақын және алыс шетелдерден жетекші ғалымдарды тарту	2024-2028	Кафедра меңгерушісі, ғылыми жобалардың жетекшілері	Шетелдік ғалымдардың дәріс оқуы	ҰЭМ, халықаралық бағдарламалар, ауыл шаруашылығы және т.б. есебінен.
7	Тәуелсіз ұлттық мамандандырылған аккредиттеуден өту			2022 жылы аяқталды (5 жылға аккредиттеу)	
8	ПОҚ, оның ішінде кафедраның жас ғалымдарының халықаралық және республикалық ғылыми және өндірістік тағылымдамалары	2024-2028	Кафедра меңгерушісі, МК үшін жауапты	ғылыми жобалар жетекшілерінің, ПОҚ тағылымдамалары	халықаралық бағдарламалар есебінен, с/с және т.б.
9	ҚР жоғары оқу орындары	2024-2028	Кафедра меңгерушісі	жыл сайын	

	арасындағы мамандықтардың ұлттық рейтингінде жүлделі орындар				
10	Республикалық пәндік олимпиадаларда, ҚР БҒМ-нің үздік студенттік жұмыстарға арналған конкурстарында студенттердің жүлделі орындары	2024-2028	Кафедра меңгерушісі	жыл сайын	университеттің с/с
11	Түлектердің жұмысқа орналасуына мониторинг жүргізу	2024-2028	Кафедра меңгерушісі, бітірушілерді жұмысқа орналастыруға жауапты	түлектерді жұмысқа орналастыру	
12	Студенттердің өндірістік практикадан өтуі туралы шарттар жасасу	2024-2028	Кафедра меңгерушісі, тәжірибеге жауапты	тәжірибеден өту	практика базасы, университеттің с/с

7 МББ дамыту жоспарын іске асырудың еханизмі «Селекция және тұқым шаруашылығы»

1. Қазақстан Республикасының Президенті - Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың "Қазақстан-2050" Стратегиясы" атты Қазақстан халқына Жолдауы.

2. С.Сейфуллин атындағы ҚазАТИУ өз қызметін жүзеге асыратын заңнамалық және нормативтік актілер: Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III "Білім туралы" Заңы.

3. "Сәкен Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті" КЕАҚ-ның 2024-2029 жылдарға арналған даму бағдарламасы

4. С.Сейфуллин атындағы ҚазАТИУ-дың білім беру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензия

5. С.Сейфуллин атындағы ҚМИУ әзірлеген нормативтік құжаттама

6. Білім алушылардың ОЖЖ сәйкес негізгі білім беру бағдарламасын меңгеруі.

7. Білім алушыларға әртүрлі бағыттарда: әлеуметтік-адамгершілік, көркемдік-эстетикалық, зерттеушілік, ғылыми-танымдық өзара байланыста өзін-өзі сынауға мүмкіндік беру.

8. Сәйкес дамытушылық ортаны құру: тәрбиелік, шығармашылық, әлеуметтік және т.б.

9. Қолайлы моральдық-психологиялық ахуалды қамтамасыз ету.

8 Оценка ББ даму жоспарын іске асырудың әлеуметтік-экономикалық тиімділігі «Селекция және тұқым шаруашылығы»

ББ даму жоспарын іске асыру нәтижесінде әлеуметтік-экономикалық тиімділікті қамтамасыз ету көзделеді:

- кәсіптік білім беру сапасын және соның салдарынан топырақтану және агрохимия саласындағы мамандардың бәсекеге қабілеттілігін арттыру;

- түлектердің кәсіби сауаттылығын арттыру және әлеуетті жұмыс берушілердің қажеттіліктерін толығымен қанағаттандыру;
- кәсіби кадрларды даярлауда жұмыс берушілердің рөлін арттыру;
- білікті кадрларға сұранысты арттыру, олардың жас құрылымын оңтайландыру;
- барлық деңгейдегі мамандарды даярлау жүйесін жетілдіру;
- білім беру қызметтерінің санын арттыру;
- жастардың кәсіби өзін-өзі жүзеге асыру мүмкіндіктерін кеңейту;
- білім беру саласы қызметкерлерінің табыс деңгейін арттыру;
- перспективалы педагогикалық кадрлардың басқа салаларға кетуін болдырмау;
- экономика саласында жұмыспен қамтылған жастар санының артуы (жұмысқа орналасқан немесе білім берудің келесі сатысына өткен түлектер санының артуы);
- студенттердің академиялық ұтқырлығын арттыру, академиялық және әкімшілік;
- білім беру қызметтері экспортының өсуі (Қазақстан Республикасының кәсіптік жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқитын басқа мемлекеттердің азаматтары санының артуы);
- оқу-материалдық базаны жаңарту (заманауи талаптар мен стандарттарға сәйкес келетін оқу-зертханалық, компьютерлік және технологиялық база).

9 МББ түлегінің киімі оқыту деңгейлері бойынша

Бакалавриат ББ түлегінің моделі құзыреттерді қамтиды: жалпы білім беру құзыреттері, базалық құзыреттер және кәсіби құзыреттер.

Жалпы білім беру құзыреттері. Қазіргі Қазақстанның мемлекеттілігін қалыптастырудың алғышарттарын білу; болмыс пен танымның, адам мен дүниенің қарым-қатынасының жалпы принциптерін, жоғары кәсіптік білімі бар маман тұлғасының қалыптасу заңдылықтарын, саяси құбылыстардың (институттардың, қатынастардың, процестердің) пайда болу заңдылықтарын, олардың қызмет ету әдістері мен формаларын, саяси процестерді басқару әдістерін, сана, қоғам құрылымы, нормалары мен құндылықтары, қоғам элементтерінің қызмет ету әдістері мен ерекшеліктері, индивидтер процестерінің ерекшеліктері және олардың қоғам дамуындағы рөлі; мемлекеттік, орыс және шет тілдеріндегі тілдік және сөйлеу құралдары, лексикасы, сөйлеу/коммуникация түрлері мен түрлері; ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың түрлері; ақпараттық қызметті автоматтандыру құралдары және олардың түрлері ақпараттың көлемін өлшеудің мақсаты, әдістері; ақпараттық модельдердің мақсаты мен түрлері, операциялық жүйелердің мақсаты мен функциялары

Дүниетанымдық ұстанымдарға сүйене отырып, әлеуметтік және өндірістік салаларда болып жатқан барлық нәрсеге өз бағасын дәлелдей білу қабілетін көрсетуі керек; осындай қызмет саласында әдістеме мен талдауды таңдауды жүзеге асыру; тұлғааралық, әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынастың әртүрлі салаларындағы жағдаяттарды бағалау; қазақстандық қоғамның қоғамдық, іскерлік, мәдени, құқықтық және этикалық нормаларымен жұмыс істеу; жеке іс-әрекетте ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың әртүрлі түрлерін қолдану; өзін-өзі дамыту және мансаптық өсу үшін өмір бойы жеке білім беру траекториясын құру.

Әлеуметтік, қоғамдық-гуманитарлық ғылымдар саласындағы білімді тәжірибеде қолдану дағдыларын меңгеру; қазақ, орыс және шет тілдерінде ауызша және жазбаша қарым-қатынас жасау, тұлғааралық, мәдениетаралық және кәсіби қарым-қатынас мәселелерін шешу.

Базалық құзыреттер. Білуі және түсінуі керек: кәсіптік қызмет саласындағы Қазақстан Республикасы заңнамасының негіздері; биологиялық объектілердің құрылысы мен қызметі, биологиялық процестердің мәні, заттардың айналымы және жасушадағы, организмдегі энергияның түрленуі; бейорганикалық және органикалық қосылыстардың номенклатурасы; негізгі кластардың құрылымы, органикалық реакциялардың

классификациясы мен заңдылықтары; топырақтың классификациясы, топырақтың құнарлылығын және ұдайы өндірісін бағалау әдістері; эпифитті, фитопатогенді және патогенді микрофлора өсімдіктер мен топырақ, оның тіршілік әрекетін реттеу әдістері; топырақ өңдеу, себу және жинау қондырғылары, оларды пайдалану сызбалары, ауылшаруашылық техникаларын технологиялық реттеу; органикалық және минералды тыңайтқыштарды есептеу әдістемесі, оларды қолдану түрлері, әдістері мен технологиясы; аурулардың пайда болу себептері, ауылшаруашылық өсімдіктерінің зиянкестері мен қоздырғыштарының түрлік құрамы және олардың биологиясы; өсімдіктерді зиянкестерден, аурулардан және арамшөптерден қорғаудың заманауи әдістері мен құралдары; қазіргі нарықтық экономиканың негіздері. Іскерліктерді көрсету: сыни пайымдаулармен кәсіби идеяларды қалыптастыру; сеніп тапсырылған учаскедегі кәсіби қызметті басқа учаскелердің қызметімен үйлестіру; нарық жағдайындағы экономиканың даму перспективаларын бағалау; агрометеорологиялық ақпаратты өнімді өндіруде пайдалану; ауылшаруашылық техникаларын, құрал-жабдықтарын реттеуді жүзеге асыру, тұқымдарды, тыңайтқыштарды себу нормаларын белгілеу, топырақтың құнарлылығын бағалау әдісін анықтау және тыңайтқыштарды қолдану негізінде оны реттеу; өсімдік зиянкестері мен ауруларын диагностикалау; зиянкестерден, аурулардан және арамшөптерден қорғау және алдын алу шараларын әзірлеу, негіздеу және қолдану; орындалған дала жұмыстарының сапасын бағалау.

Дағдыларды меңгеру: заманауи АТ, соның ішінде өсімдік шаруашылығына арналған мәліметтер базасы мен бағдарламалық пакеттерді пайдалану; микроорганизмдермен жұмыс, микроскопия, идентификациялау, топыраққа, топыраққа және өсімдіктерге микробиологиялық талдау жүргізу; ұжымда, шаруашылық жүргізуші субъектілермен туындайтын дауларды шешудің құқықтық мәселелері бойынша; қазақ, орыс және шет тілдерінде ауызша және жазбаша кәсіби қарым-қатынас жасау; төтенше жағдайлар кезінде қорғау; нормативтік және құқықтық әдебиеттермен, еңбек заңнамасымен жұмыс істеу.

"Селекция және тұқым шаруашылығы" білім беру бағдарламасы шеңберінде оқуды аяқтаған Кәсіби құзыреттіліктер білу және түсіну: ауыл шаруашылығы дақылдары селекциясының негізгі бағыттары мен әдістері және бастапқы материалды бағалау; оқшауланған өсімдік жасушалары мен тіндерінің селекция, тұқым шаруашылығы және Өсімдік шаруашылығы үшін дақылдың маңызы; бастапқы материалды құру және бағалау әдістері; егіншілік және Өсімдік шаруашылығы заңдары; ауыспалы егіс жүйесі, құнарлылықты ескере отырып, ауыспалы егіс дақылдары үшін топырақты өңдеу жүйелері; ауыл шаруашылығы дақылдарының негізгі түрлері, олардың шаруашылық құндылықтары, морфологиялық және биологиялық ерекшеліктері; ауыл шаруашылығы дақылдарын өсірудің қазіргі заманғы технологиясы; ауыл шаруашылығы дақылдарының сорттары және оларды ауыл шаруашылығын интенсификациялау деңгейіне сәйкес өңірдің нақты жағдайлары үшін іріктеу, тұқым себуге дайындау, егіс материалының сапасын айқындау әдістемесі; егіс материалына және Өсімдік шаруашылығы өнімінің сапасына МЕМСТ талаптары; сақтау, бастапқы өсімдік шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу, қайта өңдеу; білу: Өсімдік шаруашылығы өнімдерін өндірудегі технологиялық процестің компоненттерін әзірлей, енгізе, бақылай, бағалай және түзете білу; Ауыл шаруашылығы дақылдарының тұқымдық және отырғызу материалдарын өсіру әдістерін қолдана білу; өңдеудің технологиялық карталарын жасау және оларға сәйкес далалық жұмыстарды ұйымдастыру; шаруашылықтың тұқымдарға, тыңайтқыштарға, пестицидтерге, жанар-жағармай материалдарына, ауыл шаруашылығы машиналарына қажеттіліктерін есептеу және техника, еңбек ресурстары; кәсіби қызмет шеңберінде құжаттау және есепке алуды жүргізу; ұйымдастыру-шаруашылық мәселелерін шешуде; ауыл шаруашылығы дақылдарын өсірудің заманауи технологиясын қолдануда; өсімдік жасушалары мен тіндерін өсіру, регенеранттар алу және оларды цитогенетикалық талдау әдістерімен; негізгі зертханалық эксперименттерді орындау бойынша; агротехникалық тәсілдерге

түзетулер енгізу және аймақтың биоклиматтық ресурстарын, жерді тиімді және ұтымды пайдалану ұсынымдарын әзірлеу бойынша дағдыларға ие болу; өсімдік шаруашылығы өнімін өндіру кезіндегі жұмыс барысын бақылай отырып, Еңбек ресурстарын бөлуге, нақты және нәтижелі нұсқаулар беруге; жоғары сапалы сұрыптық тұқымдар мен отырғызу материалдарын өсіру жөніндегі, сондай-ақ қажетті мөлшерде тұқым қорын құру жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру бойынша; жоғары сапалы тұқым алу мақсатында тұқым учаскелерін отырғызуды, оларға күтім жасау жөніндегі агрономиялық іс-шараларды жүргізуді қамтамасыз етуге; әлемдік жетістіктерді ескере отырып, ауыл шаруашылығы дақылдарын өсірудің озық прогрессивті технологиясын қолдану.

Егіншілік және өсімдік шаруашылығы
кафедрасының меңгерушісі

А.А. Байтеленова